

Arutatud kooli
hoolekogus
10. mai 2017
protokoll nr 1/2017

Heaks kiidetud
õppenõukogu
17.04.2017 koosolek
protokoll nr 5

Kinnitatud
Direktori
16. mai 2017.a.
nr 1-2/7-ü

PORKUNI KOOLI KOOLIEELSE ARENDUSRÜHMA ÕPPEKAVA

Sisukord

I ÜLDOSA.....	3
1.1 Üldsätted.....	3
1.2 Porkuni Kooli sh arendusrühma kirjeldus ja eripära.....	3
1.3 Lasteasutuse õppekava koostamise põhimõtted	6
1.4 Arendusrühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted.....	6
1.5 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus).....	7
1.6 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	9
1.7 Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas koostöökorraldus	11
1.8 Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	12
II VALDKONNAD	12
ÜLDOSKUSED	13
1.1 Sotsiaalsed oskused	13
1.2 Mänguoskused (esemed, mänguasjad jm tarbed)	14
VALDKONNAD	16
I Mina ja keskkond	16
II Keel ja kõne.....	18
III Matemaatika.....	20
IV Kunst.....	22
V Muusika	25
VI Liikumine.....	27
Lisad	30

I ÜLDOSA

1.1 Üldsätted

1. Porkuni Kooli arendusrühma õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (VV 01.09.2008 määrus nr 87 redaktsioon 01.01.2011) ja Porkuni Kooli toimetuleku õppekava (8-ü, 01.09.2015) ning Porkuni Kooli hooldusõppekava (kk nr 26-ü, 24.08.2012) alusel.

2. Käesolev dokument on Porkuni Kooli koolieelsete lastega tehtava õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

3. Porkuni Kooli arendusrühma õppekava (edaspidi arendusrühma õppekava) alusel õpetatakse õpilasi, kellel on intellekti- või liitpuue (Porkuni Kooli põhimäärus (HTM 08.11.2011 nr 64/ Redaktsiooni jõustumise kp:06.09.2013)).

4. Alushariduse õppekava koosneb üldosast ja valdkondadest.

Üldosas esitatakse:

1) Porkuni Kooli kirjeldus; lasteasutuse eripära (KLRÕ §2 (4) 1).

2) lasteasutuse õppekava koostamise põhimõtted;

3) arendusrühma õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid, põhimõtted;

4) õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas õppe vaheaeg koolivaheaegadel ja suveperioodil;

4) lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;

5) erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;

6) lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;

7) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Valdkondades kirjeldatakse:

lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel tasemeti (sh üldoskused). Samuti kirjeldatakse valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke ja sisu. Õppekavas esitatud õpitulemusi käsitatakse õpilastele soovituslikena.

1.2 Porkuni Kooli sh arendusrühma kirjeldus ja eripära

1. Porkuni Kool on riiklik õppeasutus, kelle põhitegevusala on põhihariduse andmine (1-9. klass) ning lisateenusena alushariduse andmine (arendusrühm). Kooli tegevuse eesmärk on kerge, mõõduka ning raske intellekti- ja liitpuuetega laste ja noorte ettevalmistus võimalikult iseseisvaks eluks, mille eelduseks on elukestvalt õppiv ning pädev personal, kaasaegne õpikeskkond, lapsi toetav kooli organisatsiooniline ülesehitus, üle-eestiline koolitus- ja nõustamistegevus ning toimiv rehabilitatsioonikeskus (Alus: Porkuni Kooli põhimäärus).

2. Arendusrühmas õpetatakse mõõduka, raske ja sügava intellektipuudega lapsi (HTM 23.12.2010 määrus nr 78 § 3 (2) ja liitpuudega lapsi § 3 (4).

3. Porkuni Kooli arendusrühma võetakse vastu lapsi, kes on:

1) intellektipuude erinevate raskusastmetega;

2) kuulmispuudega, millega kaasneb vaimne alaareng;

3) nägemispuudega, millega kaasneb vaimne alaareng;

4) kehapuudega, millega kaasneb vaimne alaareng;

5) spetsiifiliste arenguhäiretega;

6) pimekurdid.

4. Vastuvõtmise põhialuseks on lapsevanema kirjalik avaldus, pedagoogilise-meditsiinilise nõustamiskomisjoni soovituslik otsus vastavalt HTM määrusele nr 78 23.12.2010, „Lapse erilasteaeda või –rühma vastuvõtmise ning väljaarvamise alused ja kord” § 6 (6) (Viide PGS § 50 „Nõustamiskomisjon“) ning Porkuni Kooli õpilaste vastuvõtmise tingimused ja väljaarvamise kord (08.oktoobri 2012.a. kk 4-ü).

5. Kohatasu maksab kalkulatsiooni alusel hoolekogu poolt kooskõlastatud/heaks kiidetud määras reeglina kohalik omavalitsus.

6. Igale õpilasele koostatakse individuaalse õppekava nn üldosa ja individuaalne õppeplaan (mõisted „IÕK“ ja „IÕP“ on käesolevas õppekavas kasutusel mõiste „arenduskava“ asemel).

7. Arendusrühma laste arvu määramisel lähtutakse Koolieelse lasteasutuse seaduse §7 lõige 2 (Redaktsiooni jõustumise kp: 18.01.2016), ja üldjuhul ei ületa arendusrühma suurus 7 last.

8. Porkuni Kooli juures tegutseb üldiselt 1 arendusrühm liitrühmana, kus käivad reeglina 3-7 aastased lapsed.

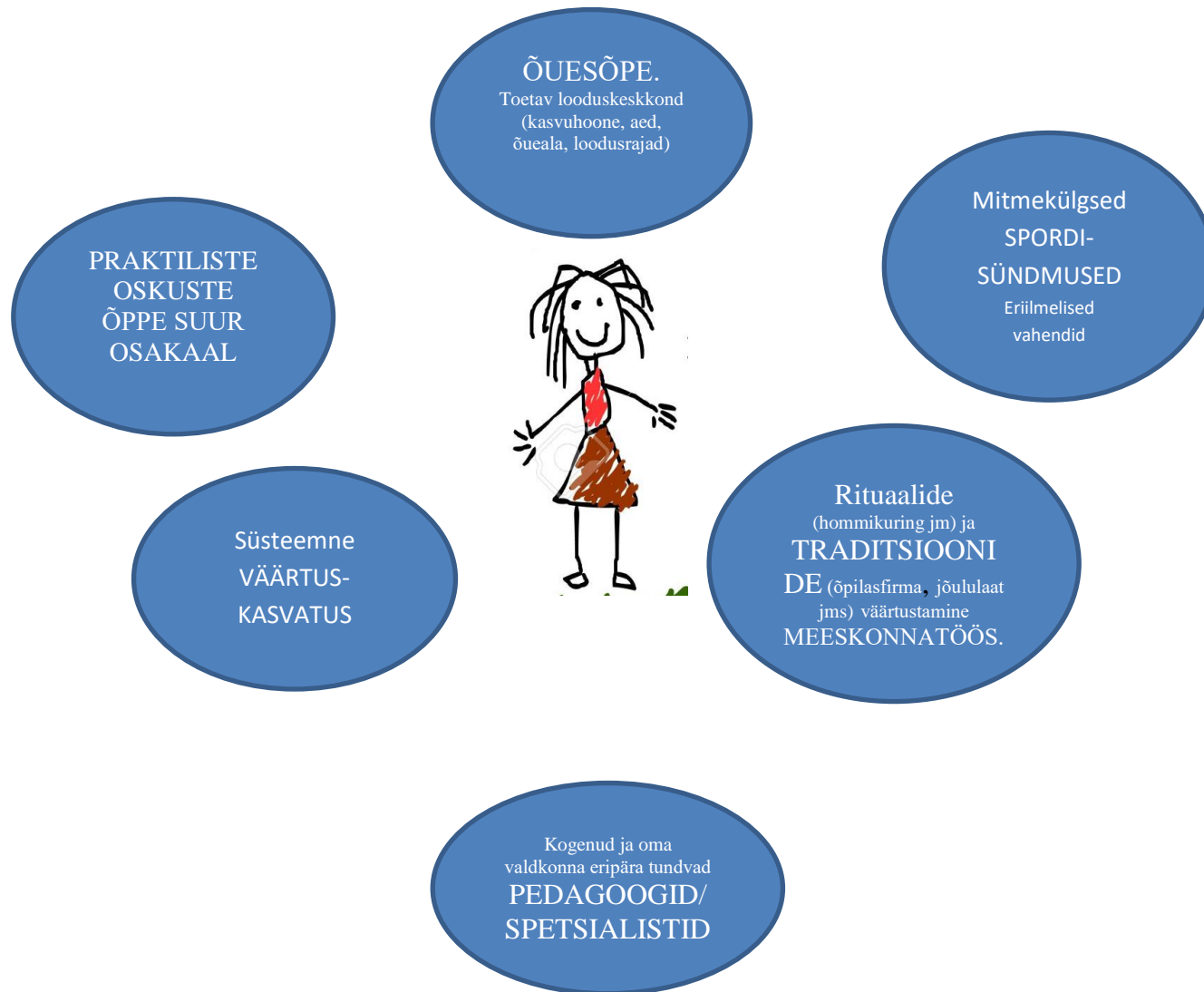
9. Arendusrühmas toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles. Kommunikatsiooni toetatakse alternatiivsete suhtlemisvahenditega.

10. Arendusrühm ei tööta koolivaheaegadel (sh suvevaheaeg).

11. Porkuni Koolis töötab reeglina rehabilitatsioonimeeskond pakkudes rehabilitatsiooniplaanis ette nähtud eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi ja muud teenust.

12. Arendusrühm tegutseb Porkuni Kooli juures. Porkuni Kool annab põhiharidust lastele, kellel on püsivad õpiraskused (vaimne mahajäämus) läbi kogu kooliaja. Porkuni Kooli eripära on ühtlasi ka arendusrühma eripära.

Oma eripäraks peame:

1.3 Lasteasutuse õppekava koostamise põhimõtted

- Õpitulemused ei kirjelda piisavalt täpselt tulevast toimetuleku ja/või hooldusõpilast;
- õppekavas puuduvad üldoskused (alusdokumentide muudatused).

Muudatustest tulenes konkreetne ülesanne:

- Sobitada riikliku õppekava 6-7 a lapse arengu eeldatavad tulemid Porkuni Kooli lihtsustatud õppekava lihtsustatud, toimetuleku ja hoolduse tasemega.

Lepiti kokku meetodiliste alustena rühmatöö ettevalmistamisel: Porkuni Kooli õppekavad ja käsiraamatute komplekt: „Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus“, „Õppe ja kasvatustegevuse valdkonnad“, „Üldoskuste areng koolieelses eas“ ning „Lapse arengu hindamine ja toetamine“ (Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse 2009. a) ja ka tegevuste ajakavas (09.01.17-01.03.17).

1.4 Arendusrühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted

**Ütle mulle ja ma unustan
Näita ja mulle ei pruugi meelde jääda.
Teeme koos ja ma saan aru**
(Ameerika põlisrahva vanasõna).

1.4.1 Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ning kooli koostöös. Eesmärk seostub Porkuni Kooli arengukava visiooniga iga (õpilase) lapse maksimaalsest võimalikust iseseisvumisest läbi õppimise (Porkuni Kooli arengukava tegevuskava 2016-2020).

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel:

1. Kujuneb võimalikult iseseisev toimetulek ning edaspidine õpingute jätkamise eeldus sobivas koolitüübis.
2. Vastavalt erivajadusele areneb suhtlemisoskus nii verbaalsete kui alternatiivsete suhtlemisvahendite kaudu.
3. Kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt ning ümbritseva keskkonna mõistmine.
4. Kujunevad lapsel esmased tööharjumused.
5. Kujuneb lapsel kehaline aktiivsus.
6. Arenevad lapsel mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Selleks kooli arendusrühm:

- loob lapsele arengut soodustava keskkonna; tagab turvatunde ja eduelamuse ning toetab, suunab, hoiab ja arendab lapse huvi hankida teadmisi ja saada kogemusi ümbritsevast elust, loodusest ja ühiskonna nähtustest;
- soodustab lapse kasvamist aktiivseks tunnustatud käitumisnormidele vastavalt käituvaks ning vajadusel oma käitumist korrigeerivaks, teisi arvestavaks, koostöövalmis inimeseks;
- suunab lapse arengut, toetab ja abistab vanemaid õppe- ja kasvatusküsimuste lahendamisel, vajadusel nõustab neid.

1.4.2. Arendusrühma õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted ja/või õpikäsitus

Porkuni Kooli arendusrühma õppimise käsitluse aluseks on lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine.

Kuna lapsed õpivad erinevalt, siis pakutakse lastele õppimiseks erinevaid meetodeid ja lähenemist. Tähelepanu pööratakse nii õppimisele kui õpetamisele. Arendusrühma õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:

1. Lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine:

Arendusrühma töö korraldus võimaldab töötada lapsega individuaalselt. Individuaalses töös arvestatakse laste iseloomu, vanuse, sooliste võimete/erivajadustega, vanemate sooviga. Laps on võrdluses iseendaga- oma saavutuste ja arengukohtadega. See mida laps suudab, seda täiskasvanu ei tee eest ära.

2. Alushariduse õppekava kontsentrisus. Kasvatamine ja arendamine toetub lapse loomulikule huvile ümbritsevast, lähtub konkreetsest, lapsele ajas ja ruumis tuttavast. Lapse kasvades ja arenedes liigutakse lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale. Kõike, mida laps õpib, peab olema võimalik rakendada väljaspool vahetut ümbrust, õpitu peab toetama lapse terviklikku arengut.

3. Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine:

Lapse arengut soodustab aktiivset liikumist stimuleeriv, mitmekesiseid asendi- ja liikumisvõimalusi ning positiivseid eeskujusid pakkuv keskkond. Rakendatakse mitmekülgset Porkuni Kooli head asukohta õppe- kasvatustegevuste läbiviimisel vaimselt ja füüsiliselt terve inimese kasvatamiseks. Tagatakse sobivate liikumisvahendite kasutamise võimalus. Tervise seisukohalt on oluline igapäevane õues viibimine.

4. Lapse loovuse toetamine:

Tegevused planeeritakse nii, et lapsel oleks võimalus teha valikuid, see õpetab last iseseisvalt tegutsema ja tegevuse tulemuste eest vastutama. Lapse arvamusega arvestatakse - vabamängu valik, õppekäik jne. Last õpetatakse oma oskustega toimetulekut hindama talle sobilikul tasemel. Last õpetatakse planeerima – tegevuste järjestatus jms, mitte ainult suulisel meetodil.

5. Mängu kaudu õppimine:

Mängule peab päevakavas kõige rohkem aega jääma. Alushariduses käib õppimine läbi mängu- see on kogu õppekava siduv märksõna. Mängudes omandatakse sotsiaalseid kogemusi, kujundatakse eneseteenindamise oskusi ja tööharjumusi ning kinnistatakse teadmisi - oskusi.

6. Lapsele turvatunde, eduelamuse tagamine:

Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad rühma päevakava alusel, mis määrab laste eale vastava päevarütm, une- ja ärkveloleku aja, kus vahelduvad igapäevatoimingud (söömine, riietumine, pesemine, ruumi korrastamine, jm), laste vabategevused (mäng, loominguline tegevus, liikumine, jm) ning lasteasutuse õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevus.

7. Kodu ja lasteasutuse koostöö.

Õpitu ei ole eraldiseisev oskus- see kantakse võimalikul reaalsetes oludes ettetulevatesse ja varasematesse olukordadesse.

8. Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripära arvestamine.

1.5 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus).

1.5.1 Üldine õppeaasta töökorraldus

1. Õppe- ja kasvatustegevusi viivad läbi rühma õpetaja ja kasvataja. Neid toetab õpetaja/kasvataja abi.
2. Täiendavalt tegelevad lastega muusikaõpetaja, rütmikaõpetaja, logopeed jt. ja vastavalt vajadusele rehabilitatsiooni meeskonna spetsialistid.
3. Arendusrühma aasta algab Porkuni Kooli arendusrühmas 01. septembril ja lõpeb juunis.

4. Ajavahemikku 01. sept - 01. oktoober käsitleme esmakordselt arendusrühma tulevate laste seisukohalt ning 01. sept -15. september teiste laste seisukohalt kui sisseelamise - ja laste arengu uurimise perioodi, mil tegevus käib nädalaplani alusel ja pöhirõhk on suunatud mängule ja/või selle kaudu laste tundmaõppimisele.

5. Õppe-kasvatustöö korraldus võimaldab õpetajal tegutseda lapsega individuaalselt, rühmatöö põhimõttel ja/ või kogu rühmaga koos.

6. Arendusrühma õppe-kasvatustöö aluseks on Porkuni Kooli alushariduse õppekava.

5. Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse võimalikult loomulikus keskkonnas.

6. Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe - ja kasvatustegevuse eesmärgi, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

1.5.2 Päevakava ja planeerimine

1. Õppe- ja kasvatustegevus tugineb arendusrühmas Porkuni Kooli päevakavale (Kinnitatud direktori kk nr 5-ü, 18.04.2016), mis määrab vastavalt laste eale päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

KELLAAEG	TEGEVUS
8.00	Äratus/Tere tulemast lasteaeda
8.30 – 9.00	Hommikusöök
9.00 – 11.30	Õppetegevused
11.30 – 12.30	Lõunasöök
12.30 – 14.30	Lõunauinak/puhkeaeg
14.30 – 17.00	(Suunatud) vabategevus, mängud õues
16.45 - 17.15	Õhtusöök
17.15 -19.00	(Suunatud) vabamängud toas ja õues
19.00 – 19.30	Õhtuode
19.30 – 21.00	Pesemine ja öörahu

Tegevused toimuvad integreeritult. Arendusrühma õpetaja/kasvataja jälgib, et kavandatud tegevuste ja laste vabategevuste vahetamine oleks tasakaalus.

Lasteasutuse üldise päevakava alusel koostab õpetaja/kasvataja oma rühma nädala tegeluste kava (Vt Lisa 1), arvestades, et **tegevused on süsteemsed** (sh korduvad) ja katavad kõiki tegevusvaldkondi. Tegeluste kava on paber kandjal arendusrühma seinal visuaalselt kättesaadav vanematele.

2. Porkuni Kooli koolieelse arendusrühma õppekavast, tegeluste kavast (maht) lähtuvalt koostab õpetaja/kasvataja rühmas töökava (minimaalselt õppeveerandiks). VT Lisa 2.

1.5.3 *Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted*, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel tasemeti esitatakse kuues valdkonnas (edaspidi valdkond):

1) mina ja keskkond;

2) keel ja kõne (sh kõne-eelne suhtlemine);

3) matemaatika;

4) kunst;

- 5) muusika;
- 6) liikumine.

Õppetegevused juhinduvad Porkuni Kooli õppetööd läbivast NÄDALATEEMAST, millega seotakse kõigi valdkondade sisu. Õppe-kasvatustsentsis läbib antud konkreetne teema kõiki planeeritud tegevusi. Nädala jooksul kasutatakse kõiki tegevusliike.

Tegevusliikideks on:

1. Vaatlemine ja uurimine;
2. Kuulamine ja kõnelemine;
3. Võrdlemine ja arvutamine;
4. Lugemine ja kirjutamine;
5. Kujutavad tegevused;
6. Muusikalised tegevused;
7. Liikumistegevused.

Pedagoogilises tegevuses kehtib ühtse vastutuse printsiip ehk osalusteooria, kus kõik arendusrühma lastega tegutsevad täiskasvanud vastutavad iga konkreetse lapse arengu eest.

Laps õpib oma keskkonnas aktiivselt ja praktiliselt tegutsedes. Olulisel kohal on õppimine mängu, kaaslaste ja teiste inimestega suhtlemise ja ümbruses toimuva jäljendamise kaudu.

Tulenevalt arendusrühma laste tahtliku tähelepanu vähesest fikseeritusest ja ajalisest piiratusest peab tegevuste pikkusele lähenema individuaalselt, seejuures hoides meeles soovitatavaid tegevuste pikkuseid ja mahtu

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

Töö dokumenteeritakse rühma päevikus ja lapse arengumapis.

1.6 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus

1.6.1 Põhimõtted

Iga lapse areng on kordumatu protsess ja väärib tähelepanu. Õppimine valmistab lapsele rõõmu vaid juhul, kui ta on selleks seesmiselt valmis.

1. Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu - ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatustegevused jm) või rühma tegevuskavas.

2. Erivajadustega lapse arengu toetamine arendusrühmas on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab kooli direktor.

3. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

4. Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel. Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.

5. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe - ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

1.6.2 Korraldus

1. Kõikidele arendusrühma lastele koostatakse individuaalse õppekava üldosa. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse õppeplaani. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalsest õppekavast (iseloostusena ja/või arenguloo kokkuvõttena /e-koolis/) või individuaalsest õppeplaanist (kokkuvõtte tegevuskava eesmärkide rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest).

2. IÕP koostamisel ja elluviimisel osaleb kogu lapse arengut toetav meeskond – õpetajad, logopeed, sotsiaalpedagoog, direktori asetäitja õppe-kasvatustöö alal, lapsevanem, rehabilitatsioonimeeskond. IÕK koostatakse 1. õppeveerandi jooksul ja IÕP I poolaasta jooksul.

3. IÕP koostamisel lähtutakse järgnevatest abimaterjalidest:

- Motoorika ja igapäevaoskused toimetulekukoolis (Porkuni Koolis väljatöötatud materjal / Andi Himma, Elve Riks, Malle Kätt, Sirje Zubareva, Galina Stelter jt).
- ASTMED-skaala (koolieelse kasvatusprogrammi) S. Bluma, M. Shearer, A. Frohman, J. Hillard;
- PEP-R (Psycho-educational Profile-Revised) test;
- Koolieeliku vaimse arengu hindamine J. Strebeleva järgi;
- TEACHH (hindamis- ja õpetamismetoodika).

4. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

IÕP hinnatakse lapse oskusi 4 valdkonnas:

1. KOGNITIIVSED OSKUSED

- ümbritseva tajumine, orienteerumine ajas, geomeetrilised mõisted, arvude maailm, lugemise ja kirjutamise eeloskused.

2. MOTOORIKA

- söömine, riietumine, puhtusepidamine, hügieen, käelised tegevused, üldmootorika,

3. SOTSIAALSED OSKUSED

- enesetunnetus, enesekontroll, sotsiaalkontakt, mäng (õppimishoiakud), käitumishoiakud, ohutunnetus, tööalased oskused.

4. KOMMUNIKATSIOON

- kõne mõistmine, kõneloome

5. Individuaalse õppekava üldosa-, iseloostuse- või arenguloo aastakokkuvõtete kirjeldamisel kasutatakse punktis 4 kirjeldatud ülesehitust st kirjeldatakse kognitiivseid, motoorseid, sotsiaalseid ja kommunikatsioonioskusi oskusi läbi 7 valdkonna: mina ja keskkond; keel ja kõne (sh kõne-eelne suhtlemine); matemaatika; kunst; muusika; liikumine.

6. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

7. Lapse arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse "Isikuandmete kaitse seaduses" sätestatud tingimustel.

8. Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi (Vt Lisa 3), milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust (KELS §16 p5).

9. Koolivalmiduse hinnatakse vaatluslehepõhiselt.

10. Arengu jälgimise dokumenteerimise soovituslik ajakava (lühikokkuvõtte).

AEG	SISU
September-oktoober (uued õpilased)	Uute laste vaatlus/uurimine. Lähtetase ja kordused igal aastal.
August-september (varasematele rühma lastele)	IÕK-des, IÕP-des (osa) eesmärkide sõnastamine tulenevalt kevadistest õa kokkuvõtetest ja lapse vaatlustest sügisel.
September (uued õpilased)	Vanematele küsimustikud „Minu laps“ jt
Jaanuar-veebruar	Kontrollitud joonistuse vaatlus
II poolaasta (reeglina)	Rühmakoosolek ja selle dokumenteerimine
Läbi õppeaasta	Arenguvestlused (vt Porkuni Kooli AV kord)
Mai-juuni (kõigile)	IÕP, IÕK kirjalik kokkuvõtte variandid <ul style="list-style-type: none"> • IÕK üldossa, IÕP-sse (vajadusel lisalehena) • Iseloomustusena
Mai-juuni (alushariduse lõpetajale)	Arenguloo täitmine Koolivalmiduskaart

1.6.3 Lapse arengumapp

1. Arengumapi koostamise eesmärk on informatsiooni kogumine lapse kohta ning mis on eelkõige vajalik õppe-kasvatustegevuste kavandamisel toetamaks lapse mitmekülseks arendamiseks. Arengumapi sisu koostamisel on olulised 3 märksõna:

- Regulaarsus (vt arengu jälgimise dokumenteerimise ajakava aastati).
- Lapse erinevate tegevuste vaatlemine.
- Korrektsus (nt dateeringud)

2. Struktuur

- Arengulugu (e-koolis, vajadusel prinditakse)
- 3. rühma-aasta
- 2. rühma-aasta
- 1. rühma-aasta
- Vastuvõtudokumendid (avaldus, eelnev lasteaiatee, ...)
- Olulised dokumendid (sünnitunnistus, nõustamiskomisjoni otsus, ...)

Arenguvestlus arengurühmas toimib Porkuni Kooli arenguvestluste läbiviimise korra (direktori kk nr 8-ü 24.10. 2007 a) alusel.

1.7 Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas koostöökorraldus

Põhialus: suhteid kujundab ja hoiab eeskätt õpetaja/kasvataja/abi.

1. Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
2. Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest (Teavitamine toimub e-maili, telefonivestluse, E-kooli või kirja teel). Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes koolikeskkonnas. Selleks lepib lapsevanem vastava isikuga (nt. rühmaõpetaja jt) aja eelnevalt kokku.
3. Lapsevanema kaasatakse õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamisse ja läbiviimisse.

Koostöövormid:

- 1) koosolekud sh rühmakoosolek;
- 2) individuaalsed vestlused (vastavalt üleskerkinud rõõmudele ja probleemidele);
- 3) kirjalikud teated (info teadete tahvlil, artiklid, küsitlused jne);
- 4) ühisüritused (vastavalt tööplaanile).
4. Vähemalt üks kord õppeaastas (näit; lapsevanema ootused) viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestluse, mis:
  - 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
  - 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.
  - 3) on kirjalikus taasesitamise vormis.

1.8 Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

1. Porkuni Kooli arendusrühma õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpetajate, juhtkonna, lastevanemate, kooli nõukogu, kooli pidaja koostööd õppekava mõtestamisel ja valdkonna kavade koostamisel.
2. Ettepanekud õppekava täiendamiseks ja muudatusteks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja kooli hoolekogus.
3. Porkuni Kooli arendusrühma õppekava on arengus. Õppekava hoitakse vastavuses Eesti Vabariigi õigusaktidega, HTM määrustega, arvestatakse arenevat Eesti ühiskonda ja tema vajadusi.
4. Porkuni Kooli õppekava muudetakse vastavalt vajadusele. Õppenõukogu arutab läbi muudatusettepanekud ja vajadusel kiidab heaks ning teeb ettepaneku kooli direktorile muudatusettepanekute kinnitamiseks. Õppekava korrigeeritakse vajadusel, kuid reeglina mitte rohkem kui üks kord õppeaastas.
5. Porkuni Kooli arendusrühma õppekava koostamise ja arendamise korralduse eest vastutab kooli direktor.

II VALDKONNAD

Lapse ettevalmistamine kooliks algab kodus juba enne arendusrühma tulekut ja jätkub ühtse järjepideva protsessina kuni kooli minekuni. Kooli ülesanne on toetada vanema vastutust oma lapse arendamisel. Oluline on lapse igakülgne valmisolek koolis õppimiseks. Arendusrühm lähtub õpetamisel riiklikus õppekavas ettenähtud valdkondadest ja pädevustest, mida on kohandatud tasemeti Porkuni Kooli koolieelse arendusrühma õppekavas tulemaks toime (arendusrühma lõpetamisel) Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel õppimisega eelkõige toimetuleku ja hoolduse tasemel. Tulemused sõltuvad lapse puudespetsiifikast ja selle raskusastmest.

ÜLDOSKUSED

Porkuni Kooli õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma: mänguoskused; sotsiaalsed oskused; tunnetus- ja õpioskused; enesekohased oskused. Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides. HEV lapse puhul on erinevate üldoskuste pädevused Porkuni Kooli arendusrühma õppekavas kirjeldatud läbi mängu (mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus) ja sotsiaalsete oskuste. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mitmed valdkondade taseme kirjeldused on ühtlasi ka üldoskuste taseme kirjeldused (ja vastupidi)- märkimisega ainult ühe valdkonna alla püütakse vältida dubleerimist õppekavas.

1.1 Sotsiaalsed oskused

Üldeesmärgid:

1. Arendada vaatlusoskust
2. Soodustada lapse iseseisvust
3. Äratada lapses huvi ja uudishimu ümbritseva elu ja tegevuse vastu
4. Praktiliste tegevuste ja vaatluse kaudu õpib laps tundma esemelist maailma, looduse ja ühiskonna elu nähtusi

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab väljendada oma soove žestide/viibete abil;
- oskab jäljendada lihtsaid žeste;
- oskab väljendada oma head meelt;
- oskab koostegEVuses pärast tegevuse lõppu koristada asju;
- oskab jäljendada lihtsaid motoorseid liigutusi;
- oskab täiskasvanu eestvedamisel lühiajaliselt mängida.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab meelde tuletamisel käituda üldtunnustatud käitumisnormide alusel uues situatsioonis;
- suudab alustada vestlust ja suhelda võõraste täiskasvanutega;
- oskab pöörduda (abi)palvega täiskasvanu või teise lapse poole;
- oskab olla sõbralik ja abivalmis;
- oskab oma mänguasju jms jagada teiste lastega;
- oskab väljendada tundeid, et täiskasvanu saaks mõista;
- oskab pärast tegevuse lõpetamist koristada oma töökoha, mänguasjad;
- oskab lohutada teist last;
- oskab abiga kontrollida oma emotsioone, saab aru erinevatest tunnetest (rõõm, kurbus, viha);
- oskab rääkida vähesel määral (täiskasvanu küsimisel) oma muljetest;
- püüab mõista täiskasvanu selgitamisel (erinevad tasandid) oma-võõras-ühine tähendusi ja reageerida vastavalt ootusele.

1.2 Mänguoskused (esemed, mänguasjad jm tarbed)

Eesmärgid:

1. Laps eristab ja nimetab (osutama) igapäevaelus kasutusel olevaid esemeid, mänguasju
2. Laps teab esemete ja mänguasjade kasutusfunktsioone
3. Laps õpib kasutama lihtsaid igapäevaseid tööriistu ja-vahendeid vastavalt õppekavale
4. Laps tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumiseks

Esemetega tegutsemine:

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab tegutseda osutava žesti ja/või tegevusjuhendi/üksikpildi (pcs) järgi;
- oskab jäljendada täiskasvanut;
- oskab tegutseda koos täiskasvanuga (täiskasvanu teeb lapse kätega);
- oskab osutada viidatud esemetele;
- tunnetab meeleelunditega erinevate esemete füüsilisi omadusi (kuju, materjal, hääl).

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab tegutseda vastavalt näidisele ja eeskujule;
- oskab alustada ja jätkata tegutsemist verbaalsete korralduste alusel;
- oskab nimetada esemeid ja kasutada neid sihtotstarbeliselt;
- oskab nimetada tööriistu ja teab nende funktsiooni, õpib neid ohutult kasutama;
- tegutseb innustamisel sihipäraselt vastavalt pedagoogi poolt planeeritud aja piires;
- on välise innustamisega nõus viima alustatud tegevused lõpuni;
- oskab esemeid omavahel võrrelda ühe tunnuse alusel (värv, kuju, materjal);
- teab abiga, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele.

1.2.1. Mängulised toimingud mänguasjadega

Eesmärgid:

1. Laps tutvub mänguasjadega, mängib asjad elavaks koos täiskasvanuga.
2. Laps tutvub auto kasutamiseviisidega (nuku sõidutamine, klotside vedamine).
3. Laps valib mänguks sobilikke mänguasju koos õpetajaga (hiljem iseseisvalt).
4. Laps täidab mänguasjadega (nukk, mänguloomad, nukunõud, mängukodutarbed, mänguautod) lihtsamaid mängulisi toiminguid: toidab/joodab nukku, paneb magama, paneb riidesse, sõidutab vankriga, veab autoga klotse.

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- suudab koostegutses lühiajaliselt keskenduda esemelisele mängule;
- õpib koos täiskasvanuga lihtsamaid eesmärgistatud tegevusi (torni ladumine, auto sõidutamine, palli veeretamine jne);
- õpib leidma rühmaruumis talle huvipakkuvaid mänguasju, teab nende asukohta.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- asendab mängus puuduvat eset teise, väliselt sarnase esemega (pulk pro lusikas, klots pro seep, klots pro triikraud jne);
- muudab üksiktegevuse toimingute ahelaks, kasutades mitut mänguasja (N: panna nukkk magama, äratada üles, panna riidesse, panna nukkk laua taha istuma, panna nukunõud lauale jne);
- laps õpib üksi mängult üleminekut paarismängule: mängima väikestes rühmades;
- leiab endale mängukaaslase, kutsudes kaaslasi endaga mängima pidades oluliseks heatahtlikke suhteid mängus;
- mängib ehitusmängu (ehitamine ja ehitusega mängimine – tornid, maja, aed, sõidutee, garaaž autole, sild jne);
- lihtsate (kahe-kolmeosaliste) ehituste loomine ruumiliste geomeetriliste kujundite (kuubik ja risttahukas) abil täiskasvanut jäljendades
- ühendab kaks ehitusdetaili ühendamine kolmanda abil;
- ehitab lego-tüüpi klotsidest (jäljendades ja sõnalise korralduse järgi).

1.2.2 Süžeeiline mäng (rollimäng)

Eesmärgid:

1. Õpetada, kinnistada teadmisi ümbritsevast elus läbi mängu.
2. Arendada loovust, suhtlemisoskust läbi mängu, mis suhtestub igapäevaelu tegelikkusega.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- mängib lähedaste täiskasvanute (ema, isa, vanaema, vanaisa) rollide võtmist ja täitmist ning vahetamist lihtsas rollimängus. Mängus korraga üks kuni kaks rolli;
- oskab emotsionaalset suhtuda nukku kui lapse asendajasse ja sellele vastava käitumise kujundamist (lohutamine, õpetamine, abistamine jne);
- oskab matkida inimeste tegevust, kinni pidada rollist tulenevatest toimingutest ja suhetest: isa juhib autot, ema teeb süüa, koristab, paneb last magama;
- oskab koos õpetajaga kindlaks määrata tegevuse suunda (mängu planeerimine), jagada rolle, vabatahtlikult rolle võtta;
- oskab valida mängupaika ja kuidas seda sisustada vastavalt mängu sisule;
- oskab kasutada ühtesid ja samu mänguasju, mängukomplekte erinevate mänguteemade puhul. nende jagamist kaaslastega ning arvestama kaasmängija soovidega;
- oskab lihtsate rollimängude mängimist nt „Nukk Mai läheb jalutama“ (nuku riietamine), „Teeme nukule süüa“ (toidu valmistamine, laua katmine, nuku söötmine, nõude pesemine), „Arstimäng“ , „Kauplusemäng“ (tervitamine, ostmine, tänamine, „Auto- ja bussimäng“, „Juuksurimäng“);
- oskab rikastada mängu reaalse igapäevaelu sündmuste kaudu (sügisese aiatööd, piparkookide/leiva küpsetamine);
- oskab põhjus-tagajärg seoste arvestamist mängus: laps jäi haigeks – kutsume arsti, kui ei pane korralikult riidesse – haigeks jäämine;
- oskab oma emotsioone kajastada mängudes (rõõm, kurbus, imestus, hirm).

VALDKONNAD

I Mina ja keskkond

1. *Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:*

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

2. *Mina ja keskkond sisu:*

- 1) **sotsiaalne keskkond:** mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine ja/või tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine; aeg
- 2) **looduskeskkond:** kodukoha loodus, muutused looduses, ilmastik- aastaajad, elukeskkond, loomad-linnud metsas ja kodus, taimed;
- 3) **tehiskeskkond:** ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liikumine, turvavarustus, ruum (kohamäärsõnad).

3. *Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted*

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus - ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

4. *Õpitulemused*

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- reageerib eesnimele;
- tunneb pildilt ära lähema(d) pereliikme(d);
- tunneb ära temaga tegelevad inimesed;
- osutab koostegemisel erinevatele kehaosadele;

- eristab mõisteid kodu/ kool (pildimaterjali toel) matkib (vajadusel abiga) lihtsamaid töövõtteid;
- märkab läheduses olevaid objekte;
- leiab rühmas oma kapi, voodi, istekoha;
- tunneb rõõmu oma sünnipäevapäeva tähistamisest;
- mõistab käitumise hea/ halb tähendust (kehakeel, hääletoon), palub vabandust täiskasvanu abiga;
- meelde tuletamisel korral tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab;
- peseb ennast suunamisel, vajadusel abiga vastavalt päevakavale;
- täidab lihtsamaid täiskasvanu antud korraldusi;
- järgib reegleid meelde tuletamisel (räägime vaikselt, jookseme selleks ettenähtud kohas);
- suunamisel ja/või abiga peseb käed enne sööki ja pärast WC-s käimist;
- teab, milleks hambaharja kasutada;
- märkab prahti ja suunamisel viskab selle prügikasti;
- tunneb pildi või eseme järgi ära tuttava looma (koer, kass, karu) ja matkib häälotsust;
- tunneb ära kolmesest valikust eesti lipu.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- teab oma ees- ja perekonnanime;
- teab oma pereliikmeid nimepidi;
- ütleb oma vanuse aastate arvuna või näitab sõrmedel;
- teab, kas ta on poiss või tüdruk;
- täidab vastavalt päevakavale elementaarseid hügieenitoiminguid;
- peseb hambaid täiskasvanu (suulisel) juhendamisel;
- meelde tuletamisel tänab, palub, tervitab ja jätab hüvasti;
- lohutab täiskasvanu eeskujul haiget saanud mängukaaslast;
- tunneb ära Eesti lipu ja hümmi;
- teab kehaosi;
- suunamisel oskab riietuda vastavalt ilmale;
- eristab mõisteid *tohib/ei tohi*;
- teab, kus sõidavad autod ja kus käivad jalakäijad;
- märkab prügi ning viib prügi (vajadusel suunamisel) prügikasti;
- leiab (abiga) loodusest ja pildilt puu, lille;
- tunneb ära 1-2 lindu;
- tunneb ära 1- 3 kodulooma, matkib nende häälotsusi;

- järgib reegleid meelde tuletamisel (räägime vaikselt, jookseme selleks ettenähtud kohas);
- tunneb ja nimetab (viibe) mõningaid puu- ja köögivilju (nt õun, kartul, porgand);
- tunneb rõõmu looduses viibimisest;
- teab, et suvel on soe ja talvel külm;
- mõistab öö ja päeva erinevust (öö- pime, magan; päev- valge, mängin, süüa);
- teab võimalikke ohte veekogul, liikluses jne.

II Keel ja kõne

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) soovib ja julgeb suhelda täiskasvanute ja eakaaslastega;
- 2) saab aru igapäevastest lihtsamatest korraldustest;
- 3) kasutab lihtsamaid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtluses.

2. Sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemise ja kirjutamise eeluskused.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) keele ja kõne õppimist toetatakse viibete, pcs-sümbolite, žestide, piltide, esemete jne abil;
- 2) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 3) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 4) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu tutvuma kirjandusega;
- 5) lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi õpetatakse mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult.

4. Õpitulemused

1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- koogab/laliseb;
- jäljendab tegevuslikul tasandil/jäljendab häälotsusi;
- mõistab oma kogemustega seostuvaid konkreetse tähendusega sõnu tuttavas situatsioonis.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab hääldada õigesti enamikku häälikuid (erandiks r, s, k, v, täpilised häälikud);
- kasutab kõnes õigesti häälduslikult lihtsamaid häälikuid (a, e, i, o, u, p, m,);
- kasutab oma kõnes tuttavaid 1-3 silbilisi sõnu õiges silbistruktuuris;
- kordab õigesti järele talle tähenduselt tundmatut lihtsa häälikkoostisega sõna;
- kasutab nimisõnu, mis väljendavad tajutavaid objekte/nähtusi;
- kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu (hommik-õhtu, täna-homme);
- kasutab tegusõnu, millega ta ise on kokku puutunud;
- mõistab/kasutab tagasõnu (all, peal, ees, taga, kõrval) ruumisuhete tähistamiseks;
- teab värvust, suurust jt hästi tajutavaid tunnuseid tähistavaid omadussõnu;
- teab mõningaid üldnimetusi;
- valdab piisavalt sõnavara, et anda märku oma vajadustest ja soovidest;
- vastab tuttavatele küsimustele;
- oskab koostada lihtsamaid lauseid /fraase;
- kasutab kõnes õigesti mõningaid käände- ja pöördevorme;
- mõistab ja väljendab kõnes eitust ja jaatust, kuuluvust, omadust.

2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- talub füüsilist kontakti;
- jälgib pilguga/tajub enda ümber toimuvat;
- hoiab silmsidet;
- kuulab helisid, reageerib neile hääletsuse või näoilmega;
- reageerib rõhutatud hääletoonile;
- säilitab liisusalme kuulates lühiajaliselt tähelepanu;
- kasutab igapäevaseid lihtsamaid viipeid (tere, palun, sööma, WC, kodu).

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- mõistab teksti ja annab kuuldu teksti edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil kasutades lihtlauseid ja pilte;
- saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- räägib pildi või kogemuse põhjal üksikute lausungitega;
- räägib iseendast ja esitab täiskasvanule/kaaslasele küsimusi;
- kasutab rollimängus ja sõltuvalt suhtluseesmärgist erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust.

3) lugemise ja kirjutamise eeluskused

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab pliiatsit hoida;

- oskab teha värvimisliigutust;
- eristab kõla järgi talle tuttavate inimeste nimesid;
- oskab lehitseda pildiraamatut, tunneb huvi oma suhtlusraamatu vastu.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- oskab pliiatsit õigesti käes hoida;
- matkib kirjutamist, kritseldades kriidi või pliiatsiga;
- näitab pildilt nimetatud tuttava eseme, asja või olendi;
- leiab oma nime terviksõna meetodil;
- oskab punktiirjoont üle joonida (kirja eelharjutused: vertikaal- ja horisontaaljooned, kald- ja kaarjooned).

III Matemaatika

1. *Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:*

1. Omab ettekujutust arvu mõistest.
2. Tunneb lihtsamaid ajamõisteid.
3. Leiab võrdluse alusel asjadest ühiseid ja erinevaid jooni.
4. Rühmitab esemeid etteantud nähtava omaduse järgi.
5. Võrdleb esemeid erinevate suurustunnuste alusel.
6. Tunneb geomeetrilisi kujundeid ümmargune, kandiline.

2. *Sisu:*

- 1) hulgad, loendamine ja arvud;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.
- 4) orienteerumine ajas;
- 5) orienteerumine ruumis.

3. *Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted.*

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) Suunatakse last nähtuste ja esemete maailmas orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada, oskab koostada hulki üks ja palju kas koostegemisel, suulise abiga või iseseisvalt;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemise-, haistmis- ning kompimise aistingut;

4. *Õpitulemused*

Hulgad, loendamine ja arvud.

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- tajub esemeid sarnase tunnuse alusel (värvus, suurus, kuju, vm.);
- on omandanud kujutlused hulkadest (esemete sorteerimine) ;
- saab aru hulgast üks ja palju;
- loendab esemeid hulgas (1,2,3 eset).

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- saab aru arvu mõistest ja oskab loendada viie piires;
- oskab üks-ühese vastavuse seose abil moodustada antud hulga samaväärset hulka;
- jaotab antud erinevaid esemeid (nt pallid, pliiaatsid, kommid jne) ühe etteantud tunnuse (värv, suurus, kuju) alusel;
- hulkade võrdlemine (üks ja palju) ;
- leiab paare;
- kasutab esemete võrdlemisel sõnu, üks ja palju.

Suurused ja mõõtmine.

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel :

- nõustub esemete puudutamise koostegevuses;
- saab hakkama esemete haaramise, hoidmise ja käest kukutamise;
- saab hakkama erineva suurusega esemete haaramise ja hoidmisega;
- eristab eeskujul järgi esemeid ühe tunnuse alusel (värvus, suurus).

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- võrdleb 2 eset suuruse ja pikkuse järgi ning kasutab mõisteid suur-väike, pikk-lühike;
- oskab grupeerida esemeid sarnase tunnuse (suurus, värv) alusel;
- järjestab kuni viis eset suurustunnuse järgi (torni ladumine);
- teab, mis on raha ja mida sellega teha saab.

Geomeetrilise kujundid

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- saab hakkama erineva vormiga esemete haaramise ja hoidmisega;
- tajub ümmargusi ja kandilisi esemeid.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- eristab ringi, kolmnurka ja nelinurka;
- oskab nimetada ringi, kolmnurka ja nelinurka;
- leiab üksikuid kujundisarnaseid esemeid ümbritsevast keskkonnast (pall, laud, kell, taldrik);
- koostab eeskujul kujunditest mustreid/figure;
- rühmitab graafilisi kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk) ühe tunnuse alusel.

Orienteerumine ajas

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- teab, et öösel magatakse ja päeval ollakse üleval;
- mõistab, et hommikul õpitakse ja õhtul mängitakse.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- eristab kahte aastaega suvi-talv (leiab suunavate küsimuste abil aastaegade pildid / osutab suunava küsimuse abil õigele aastaaja pildile, nt millal tuleb jõuluvana);
- teab ööpäeva osi: -päev -öö;
- mõistab, et kell on aja mõõtmiseks;
- teab mis on täna;
- kordab abiga nädalapäevade nimetusi;
- eristab mõisteid kiiresti / ruttu – aeglaselt / kaua.

Orienteerumine ruumis

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- leiab oma kindlas eluruumis üles WC, voodi, oma koha söögilaua taga.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- mõistab ruumisuhteid väljendavaid sõnu peal – all, ees – taga;
- juhendamisel paigutab esemeid teise eseme suhtes ette – taha, üles – alla;
- orienteerub tuttavates ruumides.

IV Kunst

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab lihtsalt nähtut.

2. Sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlemine.

3. Õppe-ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus - ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töösse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

4. Õpitulemused

Kujutamine ja väljendamine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest;
- tutvub põhivärvidega.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- kujutab asju ja esemeid märgates mitmeid tunnuseid (kujutamine keerukam);
- teeb iseseisvalt vahendite ja värvitoonide valikut tööde tegemiseks;
- kasutab teemadel nii tuttavaid asju kui fantaasiat;
- võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone;
- kujutab loodusest inspireeritud objekte isikupäraste sümbolitega.

Kujundamine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- kujundab õpetajaga koos tähtpäeva kaardi;
- teeb koostegemisel/ abiga lihtsa korduskeemiga mustririba;
- kaunistab koostegemisel/abiga (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- aitab kujundada tähtpäevaga seotud peolauda ja ruumi;
- koostab lihtsa korduskeemiga mustririba.

Tehnilised oskused**Voolimine koostegemisel:**

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- rullib voolimismaterjale, keerab piklikke kujundeid rõngaks, ühendab otsad;
- õõnestab ümarvorme, süvendit pöidlaga vajutades;
- õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale;
- kasutab voolimispulka kujundisse vajutamiseks;
- teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimismaterjali jäljendeid.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- voolib lihtsamaid loomi, esemeid;
- kaunistab voolitava pinna lihtsa rütmilise muustriga;
- selgitab omavalmistatud eseme otstarvet;
- kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimismaterjale, arvestades nende eripära;
- jäljendades õpetajat muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale.

Joonistamine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- joonistab paberile üksikuid märke;
- teeb joonistatavale pinnale vabakäelisi ringe (käsi liigub ringjalt);
- kritseldab varasemast vabama ja liikuva käega;
- joonistab vaid selleks ettenähtud kohta;
- koostegemisel värvib osaliselt pindu värvi- ja viltpliiatsitega ning kriitidega.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- kujutab esemeid mälu järgi (lill) ja fantaasia põhjal;
- tõmbab joone lihtsa kujuga šablooni järgi;
- kasutab joonistamiseks erinevaid joonistusvahendeid;
- värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid.

Maalimine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- kasutab maalimisvahendeid abiga (pintsel, švamm jne);
- koostegemisel teeb paberile jäljendeid ja katab pindu.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- kasutab maalimisvahendeid sihipäraselt erinevalt-otsaga ja küljega;
- võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi ja katab pindu.

Meisterdamine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- kortsutab iseseisvalt pehmet paberit;
- rebib paberist tükke;
- kleebib abiga kujundeid alusele.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- lõikab kääridega paberit.
- murrab ettenäitamisel paberi pooleks;
- kasutab rebimistehnikat;
- teeb lihtsamaid voltimistöid;
- ühendab erinevaid detaile erinevate liimidega ja teibiga.
kujundab või täiendab oma tööd, kleepides sellele erinevast materjalist tükke, objekte jne.

Kunsti vaatlemine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- vaatleb suunamisel raamatute illustratsioone;

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- vaatab raamatu illustratsioone ja arutleb nende põhjal;
- näitab oma tööd teistele ja räägib sellest.

V Muusika

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab lühiajaliselt keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) musitseerib õpetaja eeskujul;
- 4) tegutseb koostöös;

2. Sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;

- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis- sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu keel ja kõne, kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea - ja jõukohasusega.

4. Õpitulemused

Laulmine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- kuulab ja jälgib õpetaja laulu;
- püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa nt. üksikuid silpe, sõnu, laululõike).

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- huvitub laululisest tegevusest;
- laulab õpetaja eeskujul;
- osaleb laulude esitamisel (plaksutab või laulab kaasa).

Muusika kuulamine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- tunneb rõõmu kuulatavast muusikapalast;
- reageerib emotsionaalselt muusikapala iseloomule (nt. plaksutab, patsutab, kõigutab keha vmt.).

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- kuulab lühiajaliselt laulu ja muusikapala;
- eristab laulu ja pillimängu.

Muusikalis – rütmiline liikumine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- sooritab koos õpetajaga lihtsamaid liikumisi vastavalt muusika meeleolule.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- muudab sõnalise abiga liikumise suunda;
- reageerib õpetaja eeskujul või koostegemisel tempo muutustele;
- osaleb laulu- ja muusikalistes mängudes koostegemisel.

Pillimäng

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- mängib koostegemisel kehapillil;

- mängib õpetaja eeskujul või koostegemisel lihtsamaid rütmipille.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega.

VI Liikumine

1. *Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:*

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada lühiajaliselt;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

2. *Sisu:*

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) rütmika.

3. *Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted*

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmootorika (täpsus, näo - ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

4. *Õpitulemused*

Üldmootorika

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- kõnnib piiratud pinnal;

- säilitab kõndides ja joostes sihi;
- ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste;
- jookseb veereva vahendi (palli, rõnga) järele.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- sooritab põhiliikumisi;
- kõnnib trepist üles-alla;
- osaleb 1-2 reeglita liikumismängudes.

Tasakaal

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- sooritab ettenäitamisel asendeid ja liikumisi.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal;
- sõidab rattaga (kolmerattalisega);
- sooritab harjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega.

Keha tunnetus

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- käib neljakäpukil käimine;
- roomab.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- kõverdab ja sirutab käsi;
- plaksutab, surub käed rusikasse, avab rusika;
- käib põlvedel;
- rullib.

Vaba aeg ja loodusliikumine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- istub kelgul;
- hoiab tasakaalu mäest laskudes;
- suudab kõndida vahelduval maastikul.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- veab tühja kelku;
- sõidab iseseisvalt nõlvakust alla;
- teeb kaasa kuni 500m rännaku vahelduval maastikul;

Ujumine

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- Kõnnib ja istub madalas vees;
- Suudab leida ja haarata vees lebavaid esemeid.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- Kasutab vees liikumisel abivahendeid (kätised, rõngad, nuudlid).

Tants ja rütmika

Nõrgem tase arendusrühma lõpetamisel:

- sooritab juhendaja abil liikumist muusika saatel;
- sooritab harjutusi peegli ees koostegemisel;
- sooritab rütmilisi harjutusi koostegemisel.

Tugevam tase arendusrühma lõpetamisel:

- mängib kaasa lihtsamaid õpitud tantsumänge;
- liigub muusika järgi iseseisvalt ja vabalt.

Lisad

Lisa 1 Tegeluste kava (näidis)

TEGELUSTE PLAAN.

<u>ESMASPÄEV</u> EMAKEEL (VESTLUS) EMAKEEL KÄELINE MÄNGUÕPETUS (MATEM.MÄNGUD) LOODUSÕPETUS LIIKUMISÕPETUS	<u>TEISIPÄEV</u> EMAKEEL (KIRJUTAMINE) MUUSIKA EMAKEEL ..... MATEMAATIKA	<u>KOLMAPÄEV</u> LIIKUMISÕPETUS LOODUSÕPETUS MÄNGUÕPETUS (REEGLITEGA L/M) KÄELINE (KLEEPETÕÕ/MEISTERDAMINE) EMAKEEL MÄNGUÕPE (LOTO- JA MÕISTATUSMÄNGUD)	<u>NELJAPÄEV</u> EMAKEEL (KIRJUTAMINE) MUUSIKA EMAKEEL (JUT./ VESTLUS) MATEMAATIKA	<u>REEDE</u> LIIKUMISÕPETUS/ UJUMINE LOODUSÕPETUS MÄNGUÕPE (EHITUSMÄNG) KÄELINE (JONIST./MAALIMINE) EMAKEEL
--	---	--	---	--

..... (rühma nimi)

ÕPETAJA HALTI;

ÕPETAJA EVELYN;

ÕPETAJA ANDRA

Lisa 2 Töökava (soovituslik näidis)

- Liigutakse tegevustes esemeliselt vahenditelt abstraktsemate vahendite suunas.

Põhimõtted tegevuste lisamisel töökavva:

- Õueskäik on seotud kindla ülesandega (Liikumismäng, ülesanne jms).
- Jälgitakse, et töökava viib kindla regulaarsusega ellu tegevusliike ja valdkondi.
- Iga tegevus kannab mõtestatud eesmärki.

Tegevusliikide lühendid: VU-vaatlemine ja uurimine; KK-kuulamine ja kõnelemine; VA-võrdlemine ja arvutamine; LK-lugemine ja kirjutamine; KT-kujutatavad tegevused; MT-muusikalised tegevused; LT-liikumistegevused.

NÄDALA TEEMA : SÜGISTOIMETUSED KODUAIAS.**Eesmärgid (võib panna ka teema ja päeva juurde):**

Keel ja kõne: * laps suudab meenutada ning rääkida ...; * tunneb tähte ja kuuleb häälikut „I“; * kuulab luuletust ... * teab sõnu ....

Matemaatika: * teab kujundinimetust ..... ning oskab seda paberil kujutada * suudab leida ümbritsevast .....kujulisi objekte

Kunst: * oskab kasutada õpitud voolimisevõtteid * teab materjali ..... nimetust * teab värvinimetust .....

Loodusõpetus: * laps oskab nimetada ..... * teab mõisteid .....: * oskab selgitada .... * teab, et jalakäija kõnnib vasakul teepoolel

TEGEVUS	ESMASPÄEV 29.september	TEISIPÄEV 30.september	KOLMAPÄEV 1.oktoober	NELJAPÄEV 2.oktoober	REEDE 3.oktoober
KEEL JA KÕNE	9.10 – 9.30 Nädalaalguse vestlusring E: laps suudab meenutada, mida ta tegi puhkepäevadel koos vanematega 10.00- 10.20 Muinasjutt „Naeris“ E:* laps oskab kuulata * oskab nimetada muinasjutus kuulnud tegelaste nimetusi 10.45-11.00 Luuletus „Maias sügis“ O.Saar E: *laps teab	9.10- 9.35 Häälik „I“ E:* laps kuuleb häälikut ja suudab kopeerida selle kuju * pliiatsihoiu kinnistamine 10.45-10.55 Mj. „Naeris“ lavastamine E:* laps teeb kaasa 11.00-11.20 Luuletus „Porgand“ V.Sõelsepp E: * laps suudab korjata sõnu õpetaja ettelõetud järjestuses * peenmotoorika arendamine	15.00 *Luuletuse „Porgand“ kordamine E: * laps kuulab luuleridu *Lug. õpe.“ Maias sügis“ Luuletuses olnud sõnade leidmine pildina või osaline ladumine. 16.00–16.10 Lavastuse „Naeris“ läbimängimine E:* laps teab, millises järjekorras tulevad lavale tegelased.	9.10- 9.35 Kirjutamine „I“ E:* laps kuuleb häälikut ja tunneb tähte „I“ * suudab kopeerida /kirjutada tähte „I“ * pliiatsihoiu kinnistamine 10.45-10.55 Lavastusmängu „Naeris“ etendamine väikeste rühma lastele. 11.00-11.20 Luuletus „Porgand“ V.Sõelsepp E: laps tõstab pildi, kui kuule ...	13.00 – 13.25 Raamatukogutund. Multifilmi „Naeris“ vaatamine 15.00 Vestlus/jutustamine E:* laps oskab kuulata ja vaadata filmi * oskab rääkida erinevustest filmi ning lavastuse vahel

VAATLEMINE/ UURIMINE	13.00 Õppekäik kodus E: * laps teab, et jalakäija liikleb vasakul teepoolel * nimetab aias kasvavaid köögivilju		10.00-10.20 Koduaia puu- ja köögiviljad. Vaatlus. E: * laps oskab näidata ja nimetada puu- ning köögivilju		10.00 Õppekäik kodus E: * laps oskab märgata muutusi aias, * oskab nimetada milliseid aiatäid on juba tehtud.
MATEMAATIKA		13.00 Kujund „ruut“ Hulk ... E: * laps tunneb ja oskab		13.00 Kujund „ruut“ Number ..... E: * laps tunneb ja oskab ...	
KUNST	11.00 -11.20 Voolimine „Hiir“ E: *laps oskab nimetada looma kehaosaid * voolimisvõtete kinnistamine		13.45 – 14.10 Meisterdamine. „Hiireke“ E: *Kleepimisvõtete kinnistamine *laps teab mõisteid ...		13.45 – 14.10 Maalimine. Hiired põllul. E: * hoiab õigesti pintslit
MÄNGUD	14.00-14.15 Matemaatiline mäng. „Halli Galli“ E: * tähelepanu arendamine		12.00-12.25 Reeglitega liikumismäng. „Kapsas“ E: * areneb tähelepanu ning kiirus 15.40-16.00 „Õunauss“ („Lups lugema“) E: * tähelepanu arendamine	10.45-10.55 Lavastusmäng „Naeris“ E: *laps julgeb esineda	12.00 Ehitusmäng. Traktor käruga. E: *laps suudab töötada koos kaaslastega meeskonnana

Lisa 3 Koolivalmiduskaart

Näide. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE JUHENDMATERJAL KOOLIEELSETELE LASTEASUTUSTELE

LAPSE KOOLIVALMIDUSE KAART

Lapse ees- ja perekonnanimi: .....

Sünniaeg: .....

Lasteasutus: Tartu Lasteaed Klaabu .....

Osaletasteaia tegevustes .....

Laps on ..... käeline. Emakeeleks on ..... keel.

Üldoskuste areng
Mänguoskused:
Sotsiaalsed oskused:
Tunnetusoskused:
Õpioskused:

Vaimne areng
Keel- ja kõne
Matemaatika
Kunst
Muusika

Füüsiline areng	
Koolieelses lasteasutuses rakendatud tugiteenused	
Kokkuvõte lapse koolivalmidusest	
Lapse arengu tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed
Muu, mis väärrib esiletoomist	

Laps on omandanud (või osaliselt omandanud) vajalikud pädevused riiklikule põhikooli ja gümnaasiumi õppekavale õppima asumiseks.

Õpetajad:

Logopeed

Lapsevanem

Lasteasutuse direktor või õppealajuhataja

Allkirjastamise kuupäev